

УТВЪРЖДАВАМ
Свилена Димитрова
Директор на НУ „Илия Р. Блъсков“
(Заповед № 74 /02.10.2025 г.)

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ ПРИ НУ „ИЛИЯ Р. БЛЪСКОВ“, ГРАД ШУМЕН

Този кодекс има за цел да установи общи, валидни за всички участници (педагогическите специалисти, непедagogическия персонал, учениците, родителите и всички обслужващи звена, които подкрепят училището) в училищната общност (УО) и доброволно поети от тях морални ангажименти, за да стане училището по-добро място за живот и учене.

Етичният кодекс и Вътрешните правила за превенция, наблюдение, установяване и докладване на нарушения на норми на етично поведение са приети на заседание на общото събрание на училището (протокол № 1 от 01.10.2025 г.), обсъдени с членовете на Обществения съвет и са утвърдени със заповед № 74/02.10.2025 г. на директора на училището.

Раздел I Общи разпоредби

Чл. 1. (1) Членовете на училищната общност – ученици, педагогически специалисти, родители, непедagogически персонал, са партньори с общи права и отговорности.

(2) Учениците, поради специфичните си възрастови характеристики, подлежат на закрила, подкрепа и подпомагане, без това да нарушава принципа на равнопоставеността.

Чл. 2. Всеки член на училищната общност действа съгласно своята професионална и личностна подготовка в рамките на своите компетенции, като всички заедно се стремят да постигнат изграждането на модерно и демократично училище.

Чл. 3. Взаимоотношенията между членовете на училищната общност се градят на основата на доверието, почтеността, уважението към личността и зачитането на личното достойнство и свобода.

Раздел II Педагогически специалисти и непедagogически персонал

Чл. 4. (1) Педагогическите специалисти и лицата от непедagogическия персонал трябва да бъдат професионално подготвени, добросъвестни, добронамерени и почтени.

(2) Педагогическите специалисти непрекъснато повишават своята квалификация и поддържат съвременно ниво на знания, умения и компетентности, за да гарантират правото на учениците на качествено образование. Те имат право на професионална независимост и лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите си и ръководството на образователната институция. Положителните резултати в професията са възможни само благодарение на ефективната екипна работа и пълноценното взаимодействие между всички участници в училищната общност.

(3) Педагогическият специалист информира и обсъжда с родителите образователните практики, които прилага. Обосновава и аргументира своите позиции и решения пред учениците и техните родители. Всяко семейство трябва да бъде подкрепено при развитието и изявата на пълния потенциал на децата си.

(4) Педагогическият специалист създава ясни правила при осъществяване на педагогическата дейност, които са еднакви за всички. Съблюдава за тяхното изпълнение и сам не ги нарушава.

(5) Педагогическият специалист се отнася с уважение и разбиране към всички ученици и техните родители, без разлика във възраст, етнос, пол, раса, вероизповедание и други културни различия.

(6) Педагогическият специалист е длъжен да оказва съдействие, както при решаването на образователни проблеми, така и при проблеми, свързани с взаимоотношенията между учениците.

(7) Подкрепата и закрилата не се превръщат в протекция. Недопустимо е да се ограничава свободното и открито изразяване на мнение и отстояването на собствена позиция, освен когато се засяга личното достойнство на другите. Педагогическият специалист е гарант за равнопоставеността на учениците по време на учебните часове и в училището като цяло.

(8) Педагогическият специалист е безпристрастен. Толерирането на ученици извън зачитането на образователните им постижения е недопустимо и осъдително.

(9) Изпитванията и оценяването на учениците не се използват като форма за налагане на санкция, а начин учениците да получат конструктивна обратна връзка за своите знания и подготовка. Оценяват се знанията, а не поведението. Недопустимо е да се правят квалификации по отношение на личността, оценяват се само конкретните действия и резултати. Постиженията на учениците не се сравняват публично – всеки ученик получава оценка за своя собствен напредък.

(10) Педагогическият специалист общува с учениците учтиво, не допуска емоциите да повлияят на добрия тон, не позволява да бъде предизвикан и/или провокиран.

(11) Педагогическите специалисти и лицата от непедagogическия персонал утвърждават своя авторитет с професионализъм и компетентност, като:

1. Не допускат публично обсъждане на професионални и/или личностните качества на колегите си.

2. Проявяват уважение към личния живот на учениците и техните семейства. По никакъв повод не се допускат злоупотреба с доверието на семейството.

3. Съблюдават обществено приетите правила на поведение при всички изяви в публичното пространство.

(12) При изпълнение на своите функции педагогическите специалисти и лицата от

непедагогическия персонал са политически и партийно неутрални, не налагат идеологически и политически убеждения, не осъществяват политическа и партийна дейност в училище, не оказват политическо или партийно въздействие върху участниците в образователния процес и не използват служебни ресурси за политически или партийни цели.

„Нетрадиционна сексуална ориентация“ са различни от общоприетите и заложените в българската правна традиция схващания за емоционално, романтично, сексуално или чувствено привличане между лица от противоположни полове.“

Раздел III

Ученици

Чл. 5. (1) В поведението си учениците се ръководят от максимата: *„Никога не постъпвай с другите така, както не искаш те да постъпват с теб“*.

(2) Ученикът защитава своята позиция свободно, но без да накърнява свободата и достойнството на другите. Проявява толерантност към мненията и позициите на своите съученици и утвърждава авторитета на училището.

(3) Ученикът проявява уважение към личността на всеки участник в училищната общност: изслушва внимателно, излага аргументи, не изразява несъгласието си чрез лични обиди и квалификации, не проявява неуважение по никакъв повод и по отношение на който и да е представител на училищната общност.

(4) В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите. Не участва в обсъждането на личностните качества на съученици и педагогически специалисти. Недопустимо е разпространяването на поверителна информация за тях в публичното пространство и социалните мрежи, като качва снимки, колажи, клипове, които уронват достойнството им.

(5) Ученикът съдейства на педагогическите специалисти при изпълнение на техните професионални задължения като:

1. се подготвя и участва активно в учебните часове;
2. се стреми към усъвършенстване на знанията и личностното си развитие;
3. оказва помощ във всички случаи, когато някой има нужда и е по неговите сили и възможности да помогне.

(6) Ученикът се явява в училище във вид и с облекло, съответстващо на добрите нрави и на позицията му на ученик. Държи се учтиво и спазва утвърдените правила в училищната общност и в обществото.

(7) Ученикът не разпространява в училище религиозни и/или идеологически доктрини и/или политически възгледи.

Раздел IV

Родители

Чл. 6. (1) Родителите са равностойни партньори на своите деца и на работещите с тях педагогически специалисти.

(2) Родителите имат задължението да познават постиженията и проблемите на децата си, да им оказват необходимата помощ и подкрепа за тяхното разрешаване.

(3) Родителите редовно се информират за развитието на своите деца в училищната общност, участват в обсъждането и утвърждаването на образователните практики,

предлагани от педагогическите специалисти.

(4) Родителите дължат уважение към труда и личността на педагогическите специалисти. Недопустимо е обсъждането на личностни и/или професионални качества на педагогически специалисти в присъствието на децата. Недопустимо е разпространението на поверителна информация за педагогически специалисти, други родители, ученици.

(5) Според възможностите и разбиранията си родителите подпомагат училищната общност в осъществяването на училищната политика. Подкрепят децата си и им служат за пример. Не допускат действия, с които могат да уронят имиджа и авторитета на училището.

Раздел V

Комисия по етика

Чл. 7. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от две години.

(3) Съставът на Комисията се утвърждава със заповед на директора.

Чл. 8. Комисията по етика разработва правила за дейността си, които се приема все утвърждават със заповед на директора на училището

Чл. 9. (1) Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

(2) Анонимни сигнали не се разглеждат от Комисията.

Чл. 10. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията предлага на директора решение.

Чл. 11. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

за превенция, наблюдение, установяване и докладване на нарушения на норми на етично поведение в НУ „Илия Р. Блъсков“- гр. Шумен

Вътрешните правила са приети на заседание на общото събрание на училището (протокол № 1 от 01.10.2025 г.) и са утвърдени със заповед № 74/ 02.10.2025 г. на директора на училището.

I. Общи условия

Чл. 1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване, регистриране и докладване на нарушения на норми на етично поведение от педагогическите специалисти и служителите в НУ „Илия Р. Блъсков“.

Чл. 2. Под нарушения на нормите на етично поведение по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви:

1. неспазване на действащото законодателство;
2. неспазване на разпоредби съгласно вътрешноучилищни документи;
3. действия и/или бездействия, водещи до уронване престижа на образователната институция;
4. грубо отношение към ученици, родители, колеги и външни лица и проявено неуважение, незачитане правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и др. причини;
5. прояви на накръняване авторитета на други педагогически специалисти и престижа на училището, допуснати във и извън училище;
6. прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накръняване интересите на други лица.

II. Превенция

Чл. 3. Превенция сред педагогическите специалисти:

1. Превантивните мерки в НУ „Илия Р. Блъсков“ целят недопускане на нарушения на етичните норми, правила и нормативни разпоредби чрез провеждане на разяснителна кампания сред всички участници в образователния процес.

2. Превантивните мерки сред педагогическите специалисти предполагат запознаване на всички педагогически специалисти с разпоредбите на действащото законодателство, нарушението на които води до негативно въздействие върху личностното развитие на децата и учениците и понижаване на доверието към образователната институция.

Чл. 4. Превенция сред учениците:

1. С оглед утвърждаване на позитивна дисциплина в образователната институция, в правилника за дейността на училището се регламентират правата и задълженията на учениците.

2. Теми, свързани със спазването на етичните норми и правила, се включват в плановете на часа на класа, при провеждане на заниманията по интереси и други извънкласни форми.

3. Членовете на Ученическия съвет подпомагат Комисията по етика към училището и съдействат за популяризирането на добрите нрави сред своите съученици.

III. Наблюдение и докладване на нарушения

Чл. 5. Наблюдението и докладването на нарушения на етичните норми на поведение се извършва в две направления:

(1) Вътрешно докладване – от педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, родители, граждани и представители на институции.

(2) Външно докладване – от директора на училището към представители на съответните органи – Прокуратура, Министерство на вътрешните работи, Министерство на образованието и науката, Регионално управление на образованието и др.

Чл. 6. Ход на процеса:

(1) Педагогическите специалисти, служителите и работниците в образователната институция се запознават с Етичния кодекс на работещите с деца, с Етичния кодекс на училищната общност и с настоящите вътрешни правила на заседание на общото събрание.

(2) Етичният кодекс на работещите с деца, Етичният кодекс на училищната общност и настоящите вътрешни правила са задължителни за спазване от всички работещи в образователната институция. Нарушението им е основание за търсене на дисциплинарна отговорност, а при виновно изпълнение/нарушение на техни разпоредби – за налагане на дисциплинарни наказания.

Чл. 7. Със заповед на директора се определя комисия по етика, в която се включват представители на ръководството, на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.

Чл. 8. Сигналите за нарушения се приемат в деловодството на училището и по електронната поща и се регистрират.

Чл. 9. В случаи на постъпили сигнали, комисията ги разглежда до 7 дни след постъпването им и се произнася по тях с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им. Становището се внася с доклад до директора на училището, който взема окончателното решение по съответния случай.

Чл. 10. Директорът на училището и Комисията по етика имат задължението да предприемат превантивни мерки и да полагат целенасочени усилия за изграждане на позитивен организационен климат в образователната институция и недопускане на нарушения на приетите етични норми.

IV. Работа на комисията по етика

Чл. 11. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

Чл. 12. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

Чл. 13. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство.

Чл. 14. Председателят свиква заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в 7-дневен срок от постъпването му.

Чл. 15. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и разговор със свидетели на нарушението.

Чл. 16. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова не по-късно от 3 дни след първото заседание на комисията.

Чл. 17. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, сигналът се докладва на директора за търсене на дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда. Не се допуска уронване на личното достойнство на служителите.

Чл. 18. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомява председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

Чл. 19. За работата на комисията се информират членовете на училищния екип, като се извършва анализ на случаите на нарушения на приетите стандарти за етично поведение в образователната институция и се отправят предложения за подобряване на организационния климат.

Чл. 20. При първоначално постъпване на работа всеки педагогически специалист, служител и работник се запознава с Етичния кодекс на работещите с деца, Етичния кодекс на училищната общност и настоящите вътрешни правила.

ЗАПОВЕД

№ 74 /02.10.2025 г.

На основание чл. 259, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, във връзка с чл. 175 от същия нормативен документ, чл. 31, ал. 1, т. 6 и т. 15 от Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Протокол № 1/01.10.2025 г. от заседание на общото събрание на

УТВЪРЖДАВАМ:

1. Етичен кодекс на училищната общност в НУ „Илия Р. Блъсков“, който ще се прилага през учебната 2025/2026 година.
2. Правила за превенция, наблюдение, установяване и докладване на нарушения на норми на етично поведение, включени в Етичния кодекс, които са съгласувани и приети от представители на Педагогическия съвет, Общото събрание и Обществения съвет, които да се спазват от всички участници в училищната общност.
3. Етичният кодекс на училищната общност да бъде публикуван на интернет страницата на училището в срок до 20.10.2025 г.
4. Класните ръководители на паралелките да запознаят родителите с Етичния кодекс на училищната общност.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Мариана Иванова заместник-директор
УД

Приложение: Етичен кодекс на училищната общност и Правила за превенция, наблюдение, установяване и докладване на нарушения на норми на етично поведение

Свилена Димитрова
Директор на НУ „Илия Р. Блъсков“

